

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Полтавський державний аграрний університет
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМУНІКАЦІЙ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

30 вересня – 10 листопада 2024 року

УДК 316.776.3-048.32:378.4(062.552)

П 32

Організаційний комітет:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, *голова організаційного комітету*;

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Горб Олег Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Дячков Дмитро Володимирович – доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавського державного аграрного університету;

Воронько-Невідніча Тетяна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту імені І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету;

Вакулєнко Юлія Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих Полтавського державного аграрного університету;

Дудник Володимир Васильович – кандидат технічних наук, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету.

Підвищення ефективності комунікацій в закладі вищої освіти:

П 32 матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 30 вересня – 10 листопада 2024 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 188 с.

ISBN 978-966-397-435-4

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Підвищення ефективності комунікацій в закладі вищої освіти» (30 вересня – 10 листопада 2024 року).

УДК 316.776.3-048.32:378.4(062.552)

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2024

ISBN 978-966-397-435-4

ЗМІСТ

Інтерактивна взаємодія під час дистанційної форми навчання з дисципліни трактори і автомобілі	
Антощенко В. М.	7
Самоосвіта як важлива умова формування професійної компетентності майбутніх педагогів	
Бистранівська О. С.	11
Роль комунікацій у підвищенні ефективності менеджменту в освітніх установах	
Білоус С. П.	14
Структура комунікативних умінь сучасного викладача закладу вищої освіти	
Блохіна І. О.	17
Вплив технологій штучного інтелекту на формування інформаційно-комунікаційних компетентностей в освітній сфері	
Бубнов І. В.	21
Комунікативна компетенція науковця	
Варинська А. М.	25
Реформування ООН як відповідь на глобальні загрози та виклики	
Войціховський А. В.	28
Фіксовані форми поведінки суб'єкта науково-педагогічної діяльності	
Воляннюк Н. Ю.	32
Комунікація в закладі вищої освіти	
Гензицька О. С.	35
Комунікації в управлінській діяльності керівника соціального закладу	
Грень Л. М.	37
Комунікація: загальна характеристика	
Грищук А. Б.	39
Медіація як інструмент вирішення конфліктів у сучасному світі	
Гудзь Т. І.	41
Сучасні інноваційні методи навчання при підготовці педагогічних кадрів для освітніх закладів	
Гуртова Я. В.	45
Аспекти організації навчання у ВНЗ при викладанні технічних дисциплін	
Дерябкіна Є. С.	48
Медіація як спосіб розвитку комунікативних навичок у сфері освіти	
Доляновська І. М.	51

Спілкування викладача і студента в умовах онлайн навчання	
Євссєва Г. П.	54
Роль комунікації у суспільстві	
Зубанський М. К.	58
Удосконалення комунікативних процесів у закладі вищої освіти: теоретичні і практичні аспекти	
Іванов Є. В.	59
Інноваційні підходи до комунікації в закладах вищої освіти	
Кабиш М. Ю.	62
Система маркування як складник ефективного управління безпечністю харчових продуктів тваринного походження	
Кирилюк І. М.	66
Дидактичні принципи навчання при викладанні дисципліни «Матеріалознавство та технологія конструкційних матеріалів»	
Клочко О. Ю.	70
Підвищення ефективності комунікації між викладачем та здобувачем вищої освіти в процесі вивчення фізики	
Книш Б. П.	73
Засоби впливу ефективної комунікації на професію поліцейського в умовах інтеграції	
Козубенко І. В.	77
Мережевий етикет у вищих навчальних закладах України на дистанційному навчанні	
Корнєласва Є. В.	81
Роль сторітелінгу в навчанні та розвитку критичного мислення	
Крупський О. П.	84
Освітня комунікація як модус опанування мови і мовлення: фонетичний аспект та лінгводидактичний погляд	
Кузнецова Г. П.	88
Гнучкі навички у XXI столітті	
Кулик Я. А.	92
Особливості використання водних ресурсів Львівської області	
Курганевич Л. П.	94
Доступ до особистої та публічної інформації в умовах дії воєнного стану: особливості її обмеження та розповсюдження	
Кушнір Д. М.	97
Широкомасштабна агресія російської федерації проти України в контексті геополітичних змін	
Логвиненко Є. С.	100

Поняття «дхарма» в стародавній Індії	
Логвиненко І. А.	102
Предметно-спрямована взаємодія як одиниця аналізу командної діяльності	
Ложкін Г. В.	104
Міжкультурна комунікація та її роль у викладанні англійської мови в закладах вищої освіти України	
Лях Т. О.	107
Проблеми перекладу англомовних термінів-неологізмів у військовій сфері	
Мазуренко Л. І.	111
Специфіка викладання теорії ймовірностей та математичної статистики для студентів з різним рівнем математичної підготовки	
Макушенко І. А.	114
Психолого-педагогічні особливості у навчанні іншомовного творчого письма	
Михайлова Н. В.	117
Онлайн-комунікації в умовах віртуального освітнього процесу	
Мінухін Д. В., Євтушенко Д. О., Дяченко М. С.	119
Підвищення ефективності комунікацій в закладі вищої освіти	
Намлієва Н. В.	122
Налагодження ефективних комунікацій в управлінні проектами	
Носань Н. С.	125
Складники формування комунікативної компетентності здобувачів спеціальності 014.01 Середня освіта в педагогічному ЗВО на тлі вимог професійного стандарту вчителя	
Павлова І. Г.	128
Актуальні практики вдосконалення комунікаційної компетентності викладача у вищій освіті: інноваційні стратегії та методи	
Паук М. М.	132
Впровадження єдиної цифрової платформи для внутрішньої комунікації у закладах передвищої освіти	
Печуров В. П.	135
Комунікація під час вивчення навчальних дисциплін юридичного спрямування у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання	
Піддубна Д. С.	137
Psychological and pedagogical aspects of teaching English to students with non-binary gender identity	
Pirozhenko I. D.	139

2. Rivers W. Teaching Foreign Language Skills. Chicago : University of Chicago Press, 1981. 576 p.

3. Swales J. M. Genre Analysis: English in Academic and Research Settings-Cambridge : Cambridge University Press, 2000. Pp. 14–15.

ОНЛАЙН-КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ВІРТУАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Мінухін Д. В.

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри хірургії № 1*

*Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

Євтушенко Д. О.

*доктор медичних наук,
професор кафедри хірургії № 1*

*Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

Дяченко М. С.

*PhD, доцент кафедри педіатрії № 2
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

Використання дистанційних освітніх технологій та реалізація електронного навчання у вищих учбових закладах України набуло широкого розповсюдження. Ці процеси активно впроваджуються на протязі останніх 10 років, особливо в останні 2 роки та стали майже не єдине можливими для освітян нашої держави для впровадження освітнього процесу [1, с. 24; 3, с. 35].

Глобальне застосування дистанційних освітніх технологій в діяльності вищих навчальних закладів (ВНЗ), на жаль, поки що не сприяє розвитку культури міжособистісному спілкування. Розвиток віртуального освітнього середовища, з одного боку, спрямовано на підвищення рівня комунікативності між особами, які здобувають вищу освіту. Однак, з іншого боку, інформаційно-комунікативні технології часто

ускладнюють взаємодію, наприклад, можуть ще більше підвищити пасивну роль здобувачів освіти [2, с. 37].

Початок повномасштабної агресії проти України, лише підтвердив не тільки необхідність глобального розвитку віртуального простору освітніх установ, але й перспективність пошуку нових можливостей розвитку особистості здобувачів освіти, зокрема розвитку їх міжособистісних відносин [3, с. 38; 4, с. 94].

При всіх перевагах навчання в віртуальному освітньому середовищі (гнучкість, індивідуалізація, різноманіття можливостей і т.і.) у форматі дистанційного навчання є і слабкі сторони: спілкування і зворотній зв'язок. Більшість віртуальних освітніх платформ первинно створювалися для самоосвіти здобувачів. Іншими словами, кожен студент отримує базис знань у вигляді електронних книг, лабораторних практикумів та систем тестування знань. Це дає основу для подальшого самостійного вивчення матеріалу [4, с. 95; 5, с. 190].

Викладені вище факти зумовлюють актуальність обраної теми нашого дослідження.

З метою уточнення теоретичних положень, які розкривають сутність та особливості онлайн-комунікацій в умовах віртуального освітнього середовища, було проведено вибіркоче мініопитування студентів медичних факультетів Харківського національного медичного університету. До дослідження було залучено 127 студентів. Опитування було проведено з використанням онлайн-сервісу для створення зворотнього зв'язку: онлайн-тестувань та Google-форми.

Аналіз результатів опитування: більшість респондентів (55,7%) відмітили, що культура міжособистісної комунікації у віртуальному освітньому середовищі має слабкий розвиток: 23,5% респондентів оцінили її, як середній, а 20,2% вагалися з відповіддю. В якості переваг онлайн-комунікації респонденти виділили наступні якості: 1. Чітко визначені терміни та об'єм виконання і здачі завдань (74,2%); 2. Розвиток навичок чіткого формолування та оформлення текстового контенту (57,5%); 3. Регуляція та саморегуляція ступеню емоційної віртуальної комунікації (34,1%); 4. Прозорість освітнього процесу (32,4%); 5. Отримання досвіду спілкування з провідними вченими та спеціалістами-практиками, які залучені до освітнього процесу (45,7%); 6. Не відмітили переваг онлайн-комунікації (1,5%).

До недоліків онлайн-комунікації у віртуальному освітньому середовищі респонденти віднесли наступні якості: 1. Необхідність очікування відповіді при виникненні уточнюючих питань (63,4%); 2. Складність інтерпретації електронних завдань (55,4%); 3. Односторонній підхід з відсутністю діалогу між студентами і викладачем (43,1%);

4. Знеособленість студента та викладача (36,3%); 5. Порушення приватного простору (14,2%); 6. Не відмітили недоліків (1,4%).

Аналізуючи усе вище перераховане ми вважаємо за необхідне виділити наступні правила дистанційних комунікацій, які дозволять досягти максимальної ефективності віртуального освітнього процесу:

1. При дистанційному спілкуванні бажано використовувати технології візуальної комунікації. В цьому випадку задіюється невербальний видимий канал, за допомогою якого передається додатковий інформаційний пласт. В освітньому процесі дане питання вирішується за допомогою аудіовізуальних засобів: відеозвернення до студентів, голосове супроводження теоретичного матеріалу, відеопрезентації. Для утримання уваги слухачів слід обирати цікаві локації та супроводжувати учбовий матеріал актуальними фото- та відеорядами. Важливе значення має зовнішній вигляд викладача, його інтонації, поза, міміка, жести, погляд.

2. Для запобігання подвійного інтерпретування завдань та алгоритмів його виконання інструкція повинна містити не тільки вимоги до виконання завдання, терміни та критерії оцінювання, але й зразок виконаного завдання. При виконанні творчих завдань інструкція повинна містити пояснення про варіабельність її виконання.

3. При виникненні конфліктів та складних ситуацій небажано використовувати електронну пошту та інші канали письмової комунікації.

4. Дистанційний учбовий процес обумовлює розміщення освітнього контенту, оцінку його якості, контроль «цифрового сліду» студентів і викладачів. Для забезпечення повноцінної онлайн-комунікації віртуальне освітнє середовище повинно бути оснащено необхідними цифровими інструментами: чатами, форумами, веб-конференціями і т.і.

5. Санкції, які застосовує викладач (позитивні – похвала, подяка і негативні – осуд, несхвалення) повинні бути не тільки регулярними, але й по можливості публічними. Санкції дозволяють показати зацікавленість викладача та студента в освітньому процесі, підкреслити важливість зусиль і внеску кожного учасника освітнього процесу. Санкції виконують стимулюючу та колективно-утворюючу роль в освітньому процесі.

6. Учасники дистанційної комунікації (студенти/викладачі) не повинні порушувати кордони особистого простору один одного. Особливістю дистанційного навчання є розмивання поняття особистого простору, кордони його чітко не визначені та можуть бути встановлені тільки емпіричним шляхом. Для уникнення конфліктних ситуацій слід відразу чітко обговорювати правила онлайн-комунікації та неухильно дотримуватися їх.

Література:

1. Бичко М. Здатність до конструктивної комунікації як вагома складова процесу підготовки майбутнього лікаря. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наук. праць / *Полтав. нац. пед. ун-т. імені В. Г. Короленка*. Полтава, 2019. Вип. 22. С. 22–25. (Серія «Педагогічні науки»).
2. Левкіна Р., Левкін А., Ряснянська А. Рефлексія як основа професійної майстерності студентів. *Новий колегіум*. 2021. № 3. С. 38–43.
3. Кучеренко Н. Дистанційне навчання як виклик сучасної університетської освіти: філософсько-правовий вимір. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : *Юридичні науки*. 2018. № 906. С. 34–40.
4. Ткаченко Л., Хмельницька О. Особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладу вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. Т. 3. № 75. С. 91–96.
5. Li F., Ge L., Wang J., Liu F. Applied Participatory Learning for teaching Nuclear Majored Students Professional English in China. *Integration of Education*. 2019. № 23(2). P. 182–195.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМУНІКАЦІЙ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Намлієва Н. В.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри управління та адміністрування
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Запоріжжя, Україна*

Щоб отримати високі кінцеві результати в освітянській царині, керівник закладу вищої освіти завжди організовує процес управління відповідним чином. В сучасних умовах господарювання оцінка ефективності діяльності стає чи не однією з головних проблем для менеджменту закладу вищої освіти. Сучасні інноваційні підходи до оцінювання показників ефективності комунікаційної діяльності вищих навчальних закладів є трендовим концептом процесу управління й зорієнтовані на ринок, що потребує комунікації та швидкої адаптації до вимог високодинамічного зовнішнього середовища.